

*Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Nr 10/2024
Dyrektora Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Brzezinach
z dnia 12 sierpnia 2024 r.*

***Standardy ochrony małoletnich
w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach***

Podstawa prawna:

- 1. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz. 1606)*
- 2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809)*
- 3. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560)*
- 4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 424 ze zm.)*
- 5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.)*
- 6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023, poz. 1870)*
- 7. Ustawa dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781)*
- 8. Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. 1991r. nr 120, poz. 526)*

Wprowadzenie

Jednym z podstawowych praw dziecka jest prawo do godnego i bezpiecznego życia. Z prawem tym ściśle powiązany jest obowiązek dorosłego opiekuna do ochrony i zapewnienia dziecku bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego. W obszarze pieczy zastępczej obowiązek ten dotyczy opiekunów zastępczych, wychowawców, specjalistów pracujących na co dzień z dzieckiem jak również pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Działając stosownie do znowelizowanych zapisów wymienionych wyżej ustaw, mających na celu zwiększenie ochrony małoletnich, będących ofiarami przemocy, opracowano Standardy ochrony małoletnich, które będą miały zastosowanie w obszarze pieczy zastępczej na terenie powiatu brzezińskiego. Opisana poniżej procedura służyć będzie standaryzacji zachowań w sytuacji kontaktów bezpośrednich i pośrednich z małoletnimi, jak również podejmowanych działań w sytuacji podejrzenia, że mamy do czynienia z dzieckiem krzywdzonym.

W pracy nad formułowaniem Standardów wykorzystano wskazówki i opracowania zawarte na stronie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę - <https://standardy.fdds.pl/standardy>.

Do wdrożenia Standardów oraz ich upowszechnienia wśród pracowników i opiekunów zastępczych wyznaczony zostanie koordynator. Ze Standardami zapoznani zostaną wszyscy pracownicy Centrum, pracujący na co dzień z dzieckiem i rodziną, nowo przyjmowani pracownicy, kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, jak również obecnie funkcjonujące rodziny zastępcze. Dokument zostanie zamieszczony na stronie internetowej jednostki oraz udostępniony do wglądu w siedzibie Centrum.

GLÓWNE OBSZARY, CELE I DZIAŁANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

Standardy ochrony małoletnich określone zostały w trzech obszarach:

- I. **Profilaktyka** – działania mające na celu zmniejszenie ryzyka wystąpienia niewłaściwych zachowań w stosunku do małoletnich

Obejmują one:

1. Edukowanie pracowników Centrum, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opiekunów zastępczych w temacie dbania o bezpieczeństwo i ochronę małoletnich
2. Realizowanie zasady bezpiecznej rekrutacji

- II. **Reagowanie** – działania mające na celu określenie procedury postępowania w sytuacji krzywdzenia dziecka

Obejmują one:

1. Rozpoznanie syndromu dziecka krzywdzonego
2. Zdobycie wiedzy na temat form krzywdzenia dzieci
3. Wdrożenie procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

- III. **Praktykowanie** – działania wdrażające w praktyce zasady bezpiecznych relacji na linii dorosły – dziecko

Obejmują one:

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach:
 - 1.2 Zasady dotyczące organizacji spotkań z dziećmi
 - 2.2 Zasady dotyczące komunikacji z dzieckiem
 - 3.2 Zasady dotyczące kontaktu fizycznego z dzieckiem
 - 4.2 Zasady dotyczące przestrzegania prawa dziecka do prywatności, intymności oraz ochrony danych osobowych
 - 5.2 Zachowania niedozwolone wobec małoletnich
2. Zasady bezpiecznego korzystanie z Internetu i mediów elektronicznych
3. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi

I. PROFILAKTYKA

1. **Edukowanie pracowników Centrum, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opiekunów zastępczych w temacie dbania o bezpieczeństwo i ochronę małoletnich**

➤ Realizowane działania:

- Określenie zasad przygotowania personelu do stosowania standardów i sposób dokumentowania tej czynności (zał. 1)
- Organizacja szkoleń o tematyce związanej z prawami dziecka
- Zamieszczanie na stronie internetowej jednostki oraz w mediach społecznościowych treści dotyczących standardów ochrony małoletnich
- Rozpowszechnianie wśród pracowników i opiekunów zastępczych informacji dotyczących inicjatyw społecznych mających na celu ochronę praw dziecka
- Organizacja cyklicznych zebrań pracowniczych celem wymiany spostrzeżeń i doświadczeń zebranych na podstawie codziennej pracy z dzieckiem i rodziną, w aspekcie ochrony praw małoletnich

2. **Realizowanie zasady bezpiecznej rekrutacji**

➤ Realizowane działania:

- Weryfikacja nowych pracowników pod kątem odpowiednich kwalifikacji oraz doświadczenia w pracy z dzieckiem
- Weryfikacja nowych pracowników w stosownych rejestrach tj; Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, Krajowym Rejestrze Karnym oraz rejestrach karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenia o niekaralności.
- Zapoznanie kandydatów z funkcjonującymi w jednostce standardami ochrony małoletnich

II. REAGOWANIE

1. Rozpoznanie syndromu dziecka krzywdzonego

➤ Realizowane działania:

- Opracowanie i wdrożenie do wykorzystania wzoru karty obserwacji dziecka, w stosunku do którego istnieje podejrzenie, że jest ofiarą jakiegokolwiek formy krzywdzenia (zał. 2)
- Wdrożenie procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego (zał. 3)
- Opracowanie i wdrożenie do wykorzystania wzoru protokołu interwencji sporządzanego przez Zespół ds. Interwencji (zał. 4)

III. PRAKTYKA

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach (zał. 5)

➤ Realizowane działania:

- Sformułowanie i wdrożenie do realizacji zasad dotyczących organizacji spotkań z dziećmi
- Sformułowanie i wdrożenie do realizacji zasad dotyczących przyjaznej komunikacji z dzieckiem
- Sformułowanie i wdrożenie do realizacji zasad dotyczących kontaktu fizycznego z małoletnim
- Sformułowanie i wdrożenie do realizacji zasad dotyczących przestrzegania prawa dziecka do prywatności, intymności oraz ochrony danych osobowych
- Sformułowanie i wdrożenie do realizacji zasad dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych
- Określenie zachowań niedozwolonych wobec małoletnich

2. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi (zał. 6)

➤ Realizowane działania:

- Sformułowanie i wdrożenie do realizacji zasad zapewniających bezpieczne relacje między małoletnimi

WDROŻENIE STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLELTNICH DO REALIZACJI ORAZ MONITORING

1. Dyrektor Centrum wyznacza panią Małgorzatę Szubert – pracownika organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jako koordynatora ds. *Standardów ochrony małoletnich* w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach.

2. Do zadań Koordynatora należy:

2.2. Zapoznanie wszystkich pracowników Centrum pracujących na co dzień z dzieckiem oraz opiekunów zastępczych z treścią Standardów.

- Koordynator organizuje zebranie szkoleniowe, podczas którego pracownicy zostają zapoznani z najważniejszymi przepisami prawnymi z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony praw dziecka i rodziny.
- Koordynator zaznajaia pracowników z treścią dokumentu *Standardy ochrony małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach* i odbiera od nich stosowne oświadczenia, potwierdzające zapoznanie się ze Standardami i przyjęcie ich do stosowania.
- Koordynator przygotowuje i rozpowszechnia materiały informacyjne dotyczące problematyki krzywdzenia małoletnich i ich ochrony, wśród opiekunów zastępczych (ulotki, broszury).
- Koordynator publikuje w mediach społecznościowych treści dotyczące problematyki krzywdzenia małoletnich i ich ochrony.

2.3. Zapoznanie opiekunów zastępczych lub faktycznych z treścią Standardów.

- Koordynator zamieszcza opracowany dokument *Standardy ochrony małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach* na stronie internetowej Centrum oraz informuje opiekunów zastępczych lub faktycznych o możliwości zapoznania się z nimi, również poprzez wgląd w oryginalny dokument w siedzibie Centrum.

- Koordynator przygotowuje i rozpowszechnia materiały informacyjne dotyczące problematyki krzywdzenia małoletnich i ich ochrony, wśród opiekunów zastępczych (ulotki, broszury).
- Koordynator publikuje w mediach społecznościowych treści dotyczące problematyki krzywdzenia małoletnich i ich ochrony.

2.4. Zapoznanie małoletnich z treścią Standardów.

- Koordynator zapoznaje małoletnich z treścią Standardów za pośrednictwem opracowanych treści, dostosowanych do wieku i możliwości intelektualnych wychowanków (posty w mediach społecznościowych, ulotki, broszurki).
- Koordynator zapoznaje małoletnich z treścią Standardów poprzez bezpośrednią rozmowę poprzedzającą kontakty wychowanków z personelem Centrum.
- Koordynator opracowuje i dba o właściwą ekspozycję plakatu informacyjnego na temat ochrony praw dziecka w pomieszczeniach, w których dochodzi do spotkań z małoletnimi.

2.5. Monitorowanie realizacji Standardów i przyjmowanie wszelkich uwag.

- Przyjęte Standardy ochrony małoletnich są weryfikowane raz na 2 lata, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci, a wnioski z oceny są dokumentowane.
- W ramach weryfikacji Standardów Powiatowe Centrum konsultuje się z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami.
- Powiatowe Centrum w oparciu o przeprowadzoną ocenę dostosowuje standardy do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.

- 3.** Dyrektor Centrum wyznacza Panią Katarzynę Karlińską – koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej jako osobę odpowiedzialną za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”.

3.1. Osoba, o której mowa w pkt. 3 posiada odpowiednie kompetencje do realizacji zadania m.in. z racji ukończonego szkolenia „Praca ze sprawcą przemocy w rodzinie wg modelu Duluth”.

3.2. Osoba, o której mowa w pkt. 3 każdorazowo bierze udział w Zespole ds. Interwencji.

Załącznik nr 1

Zasady przygotowania personelu do stosowania standardów i sposób dokumentowania tej czynności

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach wyznacza osobę odpowiedzialną za przygotowanie personelu do wdrożenia standardów.
2. Osoba odpowiedzialna za wdrożenie standardów – Koordynator, organizuje spotkanie szkoleniowe dla wszystkich pracowników pracujących na co dzień z dzieckiem, dotyczące stosowania standardów oraz pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia w zakresie:
 - rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci,
 - rozpoznania czynników ryzyka wystąpienia zjawiska krzywdzenia małoletnich,
 - procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia,
 - stosowania procedury „Niebieskie Karty”.
3. Udział w szkoleniu oraz zapoznanie się z materiałami oraz dokumentacją dotyczącą standardów zostaje potwierdzona przez każdego pracownika stosownym oświadczeniem.
4. Osoba odpowiedzialna za wdrożenie standardów przygotowuje lub pozyskuje materiały graficzne, ulotki, wydrukowane informacje z danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia), celem rozpowszechnienia wśród pracowników, opiekunów zastępczych oraz małoletnich.

Załącznik nr 2

KARTA OBSERWACJI DZIECKA

Karta obserwacji dziecka wypełniana jest w sytuacji, gdy dziecko nie zgłasza wprost, że jest ofiarą krzywdzenia, natomiast istnieją możliwe do zaobserwowania symptomy, mogące wskazywać na powyższy fakt. W takiej sytuacji pracownik mający kontakt z małoletnim wypełnia kartę, którą następnie przedkłada do wglądu przełożonemu. Na jej podstawie przełożony decyduje o podjęciu dalszych kroków. Mogą one obejmować:

- rozmowę dziecka z psychologiem
- rozmowę koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z opiekunem faktycznym/ rodzicem biologicznym
- zebranie dokumentacji w sprawie, mogącej pomóc w rozstrzygnięciu wątpliwości (pismo do szkoły z prośbą o opinię na temat funkcjonowania dziecka, kontakt z asystentem rodziny)
- skierowanie małoletniego do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej celem uzyskania drugiej opinii w sprawie.

Wzór Karty obserwacji

Lp.	Rodzaj zachowania dziecka/ obserwacje dorosłego	Częstotliwość występowania zaobserwowanego zachowania/ symptomu		
		często	rzadko	nigdy
1.	Dziecko jest nieśmiałe			
2.	Dziecko jest nieufne			
3.	Dziecko jest zamknięte w sobie			
4.	Dziecko ma niskie poczucie wartości			
5.	Dziecko jest apatyczne, senne			

6.	Dziecko niechętnie uczestniczy w proponowanych aktywnościach			
7.	Ma na ciele siniaki, zadrapania i inne uszkodzenia skóry			
8.	Ma inne widoczne obrażenia ciała			
9.	Skarży się na bóle brzucha/ głowy			
10.	Skarży się na brak apetytu			
11.	Skarży się na problemy z zasypianiem			
12.	Reaguje lękiem na konkretne osoby dorosłe			
13.	Reaguje lękiem na próbę neutralnego kontaktu fizycznego			
14.	Utrzymuje dystans fizyczny			
15.	Nie chce rozmawiać o sytuacji w domu/ w rodzinie			
16.	Ma na ciele ślady samookaleczeń			
17.	Jest nadmiernie agresywne			
18.	Przyjmuje postawę obronną			
19.	Inicjuje zabawy i aktywności pełne agresji i przemocy			
20.	Opowiada historie związane z przemocą, krzywdzeniem innych			

21.	U dziecka występuje regres w rozwoju (jąkanie się, moczenie itp.)			
22.	U dziecka pojawia się nagła zmiana zachowania w stosunku do wcześniejszych obserwacji			
23	Dziecko zachowuje się nieadekwatnie do wieku			
24	Dziecko reaguje lękiem na widok opiekuna/ rodzica			

**PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA
LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO**

Niniejsza Procedura określa krok po kroku, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu, członków rodziny, rówieśników i osób trzecich oraz zasady ustalania planu wsparcia dziecka po ujawnieniu krzywdzenia.

§1

1. Gdy podejrzanym o krzywdzenie dziecka jest pracownik instytucji, zostaje on natychmiastowo odsunięty od dotychczas wykonywanych czynności, do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. Do wyjaśnienia wszelkich okoliczności w sprawie zebrane zostają wszelkie oświadczenia osób, mogących posiadać wiedzę na temat zajścia.
3. O zaistniałej sytuacji niezwłocznie powiadamiany jest opiekun faktyczny dziecka.
4. W sytuacji, gdy naruszenie dobra dziecka potwierdza się, należy wszcząć postępowanie wyjaśniające, w trybie dyscyplinarnym wobec osoby, która dopuściła się krzywdzenia.

§2

1. Gdy podejrzanym o krzywdzenie dziecka jest opiekun zastępczy, dziecko zostaje natychmiastowo odizolowane od domniemanego sprawcy poprzez umieszczenie w rodzinie pomocowej lub innej zawodowej rodzinie zastępczej na czas postępowania w sprawie. Równocześnie niezwłocznie powiadamiany zostaje sąd rodzinny.
2. Zależnie od zebranych informacji na temat zajścia, powiadamiane są dodatkowe służby: policja, pogotowie ratunkowe.
3. O zaistniałej sytuacji niezwłocznie powiadamiany jest rodzic biologiczny dziecka lub w razie jego nieobecności najbliższy krewny dziecka.
4. W ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach powoływany jest Zespół ds. Interwencji, którego skład jest ustalany doraźnie do każdego przypadku.

5. Członkowie Zespołu starają się ustalić faktyczne okoliczności zdarzenia, głównie poprzez rozmowę z małoletnim oraz rozmowę z opiekunem zastępczym.
6. Zależnie od zebranych ustaleń oraz ciężaru gatunkowego sytuacji podejmowane są działania mające na celu wsparcie ofiary, jak również korygujące niewłaściwe postawy wychowawcze opiekuna.

§3

1. W sytuacji go podejrzanym o krzywdzenie dziecka jest rodzic biologiczny, z którym małoletni miał styczność podczas widzeń czy też urlopowań, natychmiast powiadamiany zostaje sąd rodzinny oraz wstrzymane zostają wszelkie kontakty z dzieckiem.
2. O zaistniałej sytuacji natychmiastowo powiadamiany jest opiekun faktyczny małoletniego.
3. W ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach powoływany jest Zespół ds. Interwencji, którego skład jest ustalany doraźnie do każdego przypadku.
4. Członkowie Zespołu starają się ustalić faktyczne okoliczności zdarzenia, głównie poprzez rozmowę z małoletnim oraz rozmowę z rodzicem biologicznym.
5. Zależnie od zebranych ustaleń oraz ciężaru gatunkowego sytuacji podejmowane są działania mające na celu wsparcie ofiary, jak również korygujące niewłaściwe postawy wychowawcze opiekuna.

§4

1. Gdy podejrzanym o krzywdzenie dziecka jest inny dorosły, powiadomione zostają odpowiednie służby oraz instytucje, zależnie od konkretnych okoliczności.
2. O zaistniałej sytuacji natychmiastowo powiadamiany jest opiekun faktyczny małoletniego.

§5

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne, w szczególności w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, pracownik Centrum sporządza notatkę służbową którą przekazuje bezpośredniemu przełożonemu.

2. W ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach powoływany jest Zespół ds. Interwencji, który ustala okoliczności sprawy, m.in. poprzez rozmowy ze sprawcą, ofiarą oraz opiekunem zastępczym.
3. Zależnie od powziętych ustaleń podejmowane są działania naprawcze. Mogą one obejmować: wsparcie psychologiczne, wsparcie terapeutyczne, udział w zajęciach korekcyjnych, zlecenie konsultacji psychiatrycznej, zlecenie diagnozy w odpowiednim ośrodku.
4. Na bieżąco prowadzone są rozmowy z opiekunem faktycznym dziecka, celem monitorowania sytuacji w rodzinie.
5. O zaistniałej sytuacji powiadamiany zostaje sąd rodzinny.

§6

1. Każdorazowo małoletni niezwłocznie izolowany jest od sprawcy.
2. Każdorazowo małoletniemu zaoferowane jest wsparcie specjalistyczne psychologa lub innego odpowiedniego specjalisty.
3. Każdorazowo Pracownik, który jako pierwszy poweźmie wiedzę na temat sytuacji, w której zagrożone zostało dobro dziecka przez jakąkolwiek osobę, niezwłocznie zgłasza sprawę do przełożonego oraz sporządza notatkę służbową.
4. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach.
5. Każdorazowo, w sytuacji gdy powoływany jest Zespół ds. Interwencji, sporządzany jest protokół interwencji (wzór w załączniku) oraz ustalany jest plan naprawczy formułowany na podstawie m.in.:
 - oceny faktycznych okoliczności zdarzenia
 - oceny wpływu zdarzeń na zaangażowane osoby
 - rozpoznania możliwości udzielenia wsparcia
 - określenia dalszych rokowań.

Plan naprawczy stanowi integralną część protokołu interwencji.

6. W sytuacji podejrzenia, że życie i zdrowie dziecka jest zagrożone, pracownik odpowiedzialny za składanie zawiadomień o podejrzeniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadomienie sądu opiekuńczego oraz wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” niezwłocznie informuje odpowiednie służby (pogotowie, policja, sąd), a następnie podejmuje kroki opisane w pkt 3.
7. W sytuacji gdy okoliczności sprawy wskażą, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej oraz że nie zachodzi zagrożenia zdrowia i życia małoletniego, wdrożony zostaje plan naprawczy opracowany w porozumieniu z potencjalnymi sprawcami oraz psychologiem i pracownikami Centrum. Może on obejmować zobligowanie osób działających na szkodę dziecka do udziału w szkoleniach, działaniach korekcyjnych, konsultacjach psychologicznych, terapii czy też grupach wsparcia. Dalsze działania tych osób w stosunku do małoletnich poddane zostaną stałemu monitoringowi i ewaluacji.
8. Wszyscy pracownicy Centrum i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych
9. Wytworzona dokumentacja dotycząca ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego będzie przechowywana na zasadach określonych w Centrum.

PROTOKÓŁ INTERWENCJI

CZĘŚĆ I – wypełniana nie później niż na 7 dni od zdarzenia

1. Imię i nazwisko dziecka

.....

2. Opis zdarzenia stanowiącego podstawę interwencji

.....

.....

.....

3. Osoba zgłaszająca zdarzenie:

4. Osoba podejrzana o krzywdzenie dziecka:

5. Działania podjęte wobec dziecka

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Działania podjęte wobec osoby podejrzanej o krzywdzenie dziecka:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Działania podjęte wobec innych osób, których dotyczy zdarzenie (opiekunowie, rodzice biologiczni itp.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Interwencja prawna (właściwe zakreślić)

7.1 zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,

7.2 wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny,

7.3 inny rodzaj interwencji. Jaki? (opis)

.....

.....

8. Interwencja dotycząca innych instytucji (szkoła, poradnia PP, OPS)

.....

.....

.....

9. Skład Zespołu ds. Interwencji:

.....

.....

Data i miejsce

podpis osoby sporządzającej

CZĘŚĆ 2 - wypełniania, gdy pojawią się nowe okoliczności w sprawie nie opisane w części 1
(rozstrzygnięcia sądu itp.)

.....

.....

.....

.....

.....

Załącznik nr 5

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach

1. Zasady organizacji spotkań z dziećmi w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach

- 1) Dzieci przebywają w Centrum w dniach i godzinach pracy jednostki. Wyjątek stanowią sytuacje uczestnictwa małoletnich w projektach, w ramach których niektóre działania mogą odbywać się w soboty, za wiedzą i zgodą opiekuna.
- 2) Dzieci przebywające pod opieką pracownika, przekazywane są wyłącznie osobie uprawnionej lub za zgodą osób uprawnionych.
- 3) Spotkania z dziećmi w siedzibie Centrum odbywają się głównie w pokoju do animacji lub, w przypadku spotkań zbiorowych, w sali konferencyjno – warsztatowej.
- 4) Małoletni przebywają w siedzibie Centrum w następujących sytuacjach:
 - Spotkania ze specjalistami (psycholog, pedagog,) mające na celu kompensację potrzeb i wzmocnienie potencjału dziecka koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik organizatora);
 - Spotkania z pracownikami PCPR (koordynator, pracownik) celem wspólnego spędzenia czasu w ramach organizacji wolnego czasu, integracji, aktywizacji społecznej;
 - Styczności z rodziną biologiczną;
 - Rozmowy wychowawcze z psychologiem/ pedagogiem/ koordynatorem jako reakcja na bieżące problemy wychowawcze;
 - Spotkania z pedagogiem na zajęciach wyrównawczych jako wsparcie w wyrównywaniu braków szkolnych;

- Udział w działaniach w ramach projektów realizowanych przez PCPR na rzecz dziecka i rodziny.

2. Zasady prawidłowej komunikacji z dzieckiem

1) Komunikacja z dzieckiem opiera się głównie na komunikatach typu "ja", pracownicy unikają cennych komentarzy, zachowują neutralność, życzliwość, spokój i opanowanie. Niedopuszczalne jest podnoszenie głosu, krzyki czy inne formy werbalnego zastraszania rozmówcy.

2) W kontaktach z małoletnimi pracownicy edukują małoletnich prezentując pozytywne wzorce zachowania: stosowanie zwrotów grzecznościowych, komunikację nakierowaną na zrozumienie i porozumienie, eliminowanie przejawów agresji werbalnej i niewerbalnej.

3) Pracownicy reagują na bieżąco na zgłaszane i zaobserwowane potrzeby dziecka: odpowiednia modulacja głosu, utrzymanie dystansu fizycznego, nienarzucanie się z pomocą.

4) Komunikat dostosowany jest do wieku, rozwoju i możliwości intelektualnych małoletnich.

5) Komunikacja koncentruje się na wsparciu mocnych stron dziecka, wzmacnianiu jego kompetencji społecznych.

6) W sytuacji pojawienia się trudnych tematów, rozmówca zachowuje delikatność, neutralność oraz akceptację. Wskazane jest, by w miarę możliwości, przekierować dalszą rozmowę do psychologa, lub kontynuować ją w jego obecności.

7) Każdorazowo kontakt werbalny z małoletnim musi odbywać się za jego przyzwoleniem.

8) Niedopuszczalne jest używanie w kontaktach z małoletnimi wulgaryzmów, dwuznacznych żartów, nieprzyzwoitych gestów, uwaga o charakterze osobistym, nawiązujących m.in. do wyglądu dziecka, jego pochodzenia czy rodziny.

3. Zasady dotyczące kontaktu fizycznego z dzieckiem

- 1) Pracownik przebywający z małoletnim nie ingeruje w jego sferę fizyczną i nie inicjuje kontaktu fizycznego bez wyraźnej potrzeby i przyzwolenia dziecka.
- 2) Dozwolony kontakt fizyczny obejmuje uścisk dłoni na przywitanie, przytulenie dziecka w sytuacji pocieszania go, inne pozytywnie nacechowane gesty mające na celu pozytywne wzmocnienie dziecka (pogłaskanie po głowie, poklepanie po ramieniu, wzięcie za rękę podczas spaceru).
- 3) Wymieniowe w pkt 2 formy kontaktu fizycznego dopuszczalne są za wyraźnym przyzwoleniem dziecka.
- 4) Inny dopuszczalny kontakt fizyczny polega na konieczności zapewnienia dziecku w danym momencie bezpieczeństwa. Może on obejmować przytrzymanie, powstrzymanie przed niebezpiecznym dla swojego zdrowia i życia działaniem.
- 5) W przypadku kontaktów z dziećmi będących w przeszłości ofiarami różnego rodzaju przemocy, pracownik zachowuje szczególną ostrożność i uwagę na potrzeby dziecka oraz zachowanie jest osobistych granic.

4. Zasady dotyczące przestrzegania prawa dziecka do prywatności, intymności oraz ochrony danych osobowych

- 1) W kontaktach z małoletnimi pracownicy przestrzegają prawa dziecka do prywatności, intymności, zachowania wymaganego dystansu społecznego.
- 2) Pracownicy nie ujawniają informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- 3) Pracownicy nie mogą utrzymywać wizerunków dzieci w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun dziecka nie wyraził na to zgody.
- 4) Pracownicy traktują dziecko z poszanowaniem jego praw i potrzeb.
- 5) Pracownicy dbają o bezpieczeństwo fizyczne dziecka podczas jego pobytu w PCPR.
- 6) Wszyscy małoletni traktowani są równo, bez względu na wiek, płeć, niepełnosprawność, rozwój psychiczny i fizyczny, narodowość czy pochodzenie.
- 7) Każde utrwalenie wizerunku dziecka przez pracowników Centrum może nastąpić tylko po uzyskaniu pisemnej zgody opiekuna faktycznego oraz w miarę możliwości przy akceptacji dziecka.

8) Rozpowszechnianie wizerunku dziecka występuje w następujących formach:

- Publikacja zdjęć z wydarzenia, w którym uczestniczyły dzieci, w mediach społecznościowych lub stronie internetowej Centrum.
- Ekspozycja zdjęć z wydarzeń, w których uczestniczyły dzieci na tablicy ogłoszeń w siedzibie Centrum lub w formie zdjęć w antyramach.
- Wydruk zdjęć celem przekazania ich opiekunom, dzieciom lub celem wklejenia ich do prowadzonych kronik w Powiatowym Centrum

9) Utrwalanie i rozpowszechnianie wizerunku małoletnich jest wykorzystane jedynie w celach promujących pieczę zastępczą oraz działania jednostki na rzecz dziecka i rodziny. Mają one również służyć promocji osiągnięć dzieci, ich dokonań, udziału w konkursach itp.

10) Utrwalane i publikowane wizerunki małoletnich nie może w żaden sposób przyczyniać się do ośmieszania czy poniżenia dziecka.

11) Publikowane zdjęcia małoletnich nie powinny, w miarę możliwości, zawierać danych identyfikujących konkretne dziecko. Należy unikać podpisywania zdjęć pełnym imieniem i nazwiskiem oraz podawania innych danych naruszających prawo do ochrony danych osobowych.

5. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych oraz procedura ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet

- 1) Dzieci nie mają dostępu do infrastruktury sieciowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach.
- 2) Wszystkie komputery w Centrum zabezpieczone są hasłami dostępu, aktualizowanymi co 3 miesiące.
- 3) Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie Centrum jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
- 4) W Centrum zatrudniony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci, instalację i aktualizację odpowiednich oprogramowań i aplikacji, służących bezpiecznej pracy na urządzeniach.
- 5) Podczas spotkań w Centrum z małoletnimi poruszane będą zagadnienia związane z zagrożeniami w Internecie:

- omawiane będą różne aspekty cyberprzemocy
- wspólnie z dzieckiem ustalone zostaną zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń
- w przypadku zgłoszenia przez dziecko problemów czy zagrożeń w Internecie, udzielone zostanie mu wsparcie
- podjęta zostanie dyskusja na temat m.in. hejtu w Internecie
- w sposób przystępny zasygnalizowany zostanie temat cyberuzależnień.

6. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

- 1) Niedozwolone są wszelkie zachowania prowadzące do upokorzenia czy zawstydzenia małoletniego.
- 2) Niedozwolone są zachowania wskazujące na lekceważenie małoletniego.
- 3) Niedozwolone są zachowania naruszające integralność fizyczną małoletniego.
- 4) Niedozwolone są zachowania wykorzystujące wobec dziecka relację władzy lub przewagi (przemoc, szantaż, zastraszanie, obrażanie).
- 5) Niedozwolone są wszelkie zachowania niestosowne, odnoszące się do relacji romantycznych czy seksualnych (nieprzyzwoite gesty, niestosowne komplementy, żarty, sugestie).
- 6) Nie wolno proponować dzieciom alkoholu czy wyrobów tytoniowych ani korzystać z nich w ich obecności.
- 7) Nie wolno nawiązywać z dziećmi prywatnych relacji bezpośrednich oraz za pośrednictwem prywatnych mediów społecznościowych oraz żadnych relacji wykraczających poza relacje wynikające z pracy z dzieckiem w obszarze pieczy zastępczej.
- 8) Nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka dla potrzeb prywatnych.

Załącznik nr 6

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi

1. Zachowania akceptowane

- 1) Podczas spotkań grupowych wychowankowie współpracują wg zasady tolerancji i wzajemnego poszanowania.
- 2) Komunikacja między wychowankami odbywa się na zasadzie szukania porozumienia, unikania negatywnie nacechowanych określeń, ocennych oraz krytycznych.
- 3) Podczas zajęć praktycznych dominuje zasada empatii, współpracy, pomocy i wsparcia.
- 4) Tempo pracy podczas zajęć praktycznych dostosowane jest to możliwości wychowanków.
- 5) Podczas spotkań o charakterze terapeutycznych dominuje zasada wzajemnego zaufania, ale również zachowania poufności.

2. Zachowania niedozwolone

- 1) Niedozwolone jest stosowanie jakiejkolwiek formy przemocy
- 2) W relacjach rówieśniczych zabroniona jest agresja słowna (wyzwiska, dokuczanie, zastraszanie, wyśmiewanie, grożenie, ośmieszanie).
- 3) Zabroniona jest agresja fizyczna, podczas której dochodzi do kontaktu fizycznego pod postacią popychania, bicia, kopania, plucia, zadawania ran, podcinania, kradzieży pieniędzy lub przedmiotów, zamykania, niszczenia własności, zabierania rzeczy lub pieniędzy przy użyciu siły lub groźby jej użycia
- 4) Zabronione jest dręczenie lub prześladowanie (plotki, manipulacja, szantaż).

